

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a va esi de dóue ori pe luna, pone la regulare; éra de aici in colo o data pe septemana, ca si pone acilea: Marti sér'a. — Prunumeratiunile se priimescu in tóte dílele.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pre ann 6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de ann 3 fi. pre unu triloniu 1 fi. 50 cr. éra pentru strainetate: pre ann 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de ann 4 fi. pre unu triloniu 2 fi. in v. a. Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodienele si banii de prunumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. taese timbrale.

Pist'a cere innoué'a refuelei la Beciu.

Socotél'a-e mare cu austriaculu.
S'a implutu acum'a pone la vèrvu saculu!
Alta amenare nu e cu potentia,
Tíer'a nu mai póte avè pacientia. —
E destulu d'in gluma, cà de díece ani
Ne platesce némtiulu totu fore de bani.
Cine sà mai rabde asta impostura?!
Sà fimu noi la némtiulu numai lipitura.
Nu asìe vecine, némtiule fartate,
Nu-asìe díce list'a, déca vrei dreptate!
Scii tu cà jurasemu sà fimu amenduoi
Fрати si la dobenda ca si la nevoi! —
Ce-ajunge domni'a si cu fala mare,
Déca' n pungulitia nu mai sant parale?!

Vedi tu cà càtu bine facusemu in tíera
De candu constituti'a o adusemu éra!
Facusemu unire; strinsemu pre popóra
In pinteni, sà póрте gemendu la povóra;
Iustiti'a 'nainta; scienti'a-e in flóre:
Avemu o multime de-a statului scóle;
Limb'a nóstra dulce preste totu resuna
In birou, in scóla, catedra, tribuna;
Administratiunea este minunata.
Ca si acum — *me crede* — n'a fostu neci o-data:
Politi'a tierei haiducii o 'ndruga,
In càtu sà n'ai téma, candu n'ai bani in punga.
Avemu si dieta, mare-adunatura,
Mameluci cu sut'a síedu si casca gura;
Ei s'adunu d'in tíera dupa ce-au promisú
Cà-oru votá pe placulu caroru i-au tramisú;
Se alegu de glóte cu voi'a de sila
Cumú insuffa spirtulu dulcei camarila.
Estia-mi sunt parintii, ce-oru sà fericésca
Pre poporu, ce póрта sarcin'a obstésca. —

Pentru trud'a crunta, tíer'a-i diurnéza
Cu-o bancutulitia, ba-i si afidéza,
Cà-o sà póрте grigia de-alu loru viitoriu, —
Vedi némtiule, frate, cà amu facutu sporiu!...
Aibi tu si la tine de estea togmele
De candu apúcasemu ambii la potere? —
Aibi tu regimente de honvedi eroi,
Ce-ar potè sà scóta tíer'a d'in nevoi? —
Vina si muscanulu, fric'a nu ne 'mpunge
Cà voru scí acesti'a cumú sà mi-lu alunge:
Pon' ce bate 'n vine sange de magiaru
Nu ni este téma nece de tataru. —
Aibi némtiule banda de haiduci armati,
Cari sà mi-i insgarde pre cei conspirati?
Aibi tu executori cu atát'a zelu
Cari sciu scóte darea cu bracie de feru?
Aibi tu instrumente de adamanári,
Sà-ti repóрте 'ndata ori ce conspirári?
Aibi tu câte tóte, ni le-amu facutu noi —
De tíer'a 'n floresce nu scí de nevoi? . . .

Inse un'a totusi némtiule vecine
Ni mai face, lips'a. Sà-ti spunu? Mi rusine.

Scii cà noi jurasemu, sà fimu frati de cruce?
For' de paritate nu-o mai potemu duce. —
Atâtea togmele, câte-amu ronduitu
Fore de parale nu s'au ispravitu,
Erogati'a multa càta amu spesatu
Crede cà-acum pung'a mai ni o-a secatu. —
Inse ce sà facemu cà numai asìe
Poturamu onórea a ni o salvá.
La cele 'nfrate pone la-acestu locu
Mai aduse casulu si unu nenorocu:
Bietulu frate gemenu de lunga Bosporu
S'a recitu de ventulu de la Petrupolu,

Sî 'nca neci acum'a nu-sî mai vine 'n ori
 Că „ursulu“ insuffla téma sî fiori. —
 Noi voiamu, ca fratii, sà-lu mai leniscimu,
 Sà nu-i fia frica, cà sî noi traimu,
 Tenerimea nôstra deci s'a sfatuitu,
 Sà-i faca visit'a. Noi ne-amu invoitu.
 Ca sà fia pomp'a démna de magiaru
 S'au dusu toti banutii cu ei in fanaru;
 Sî-asîè càtu in punga mai erá prisosu
 S'a papatu cu pomp'a, sî-amu remasu pe díosu.
 Dà sà facemu déra impartire nóua,
 Cà nu se cuvine banc'a numai vóa.
 Déca tienemu un'a sî-amenduoi adstàmu,
 Sà domnimu in tíera, rol'a s'o portàmu,
 Fà sà se 'nnouésca vechi'a refuéla,
 Fà sà fia banc'a austro-magiara;
 Fà pung'a comuna cumu amu compactatu,
 Altu cumu cu 'nfratîrea sà scii c'amu gatatu.

Ce respunde Jörgel la jalb'a lui Pist'a
 Antaiu numai tace sî 'mpatura list'a, —
 A-poi mi-lu indruma la badea Lucanu,
 Sà faca 'mpartiéla dupa alu lui planu.
 Est'a 'n insocire cu domnulu Pipitz
 Incurca proiectulu togma ca unu itiu! — —
 De-atunci bietulu Pist'a ambla totu in giaba,
 For' sà se rentórne de la Beciu cu tréba:
 Némtiulu mi-lu platesce ca pre bederani:
 Frate, ori nefrate, — brinz'a e pe bani!!

x-y in Z.

Dóne cuitantie sî unu reversu.

(Umoresca)

de J. Gaius.

Top! top! — Intra! se aude o vóce in laintrulu odaiei.

— Servus, amice Tertuliane! — nu vei luá in nume de reu, cà?!

— Oh! — d'in contra — amice Patricie, — fórte me bucuru! — Bine ai venitu in odai'a mea! — Placa ocupa locu! — — — — —

— Amice Tertuliane, mai nainte de ce asî atinge córd'a, ce provóca esentialmente scopulu venirei mele a-ici, sî deosebi ante de ce ti-asî enará o istorióra destulu de petrecutória sî picanta, — vinu a te intrebá: — nu ai cuitatu tu de curundu — septeman'a trecuta — 12. adeca: dóuesprediece trestii spanioli, ce adeca primisi in V. dela baronulu X. in f. . . . ? — — Au numai se?

— Curiosu; — eschiamá fratele Tertulianu, sarindu depe scaunu ca unu tigru gelosu . . . — intru adeveru curiosu! — Spune-mi amice: — accentuá Tertulianu — cà despre ce trestii spanióle — probabilminte-e vorb'a; — sî cà cum le cuitai? — cà-ci eu me juru pe córnele dracului (?), cà defeliu nu te pricepu, — sî neci cà sciu la ce faci alusiune! — — — mi-vine in fine a crede, precum-cà tu esci astadi singuru sî numai dispusu, spre a me face sà fiu curiosu sî

— Amice — lu intrerumpse Patriciu — debue in urma sà recunosecu, precum cà tu te pricepi de minune — asîè dîcundu — la artea simulatiunei, — au mai popularu dísu: — la artea, de a face pe o

femeia usióra la minte sà créda, cà tu o iubesci atunci deosebitu, candu adeca ti-bati chiaru jocu de dens'a, — au diplomatiesce (?) dísu: — la artea, de a face pe unu omu cu minte — pe unu omu cu politica — sà créda cà „de 2 ori 2 — sunt trei“; — precum sî aceea, cà tu esci unu adeveratu „Don Juan“, care se jocá cu anitele femeiloru usióre la minte — dér' cu atátu mai grele la punga — chiar asîè, precum se jóca buna-óra piscic'a — cu síorecii, — — — — — inse

— Neci unu „inse“ amice Patriciu! — lu-intre-rumpse Tertulianu — protestezu inainte de tóte cu tóta solenitatea contra unoru observari — ca atari, ce faci cu referintia la modest'a mea persóna, sî acé-st'a o facu d'in motivulu, pentru-cà ai esageratu in apretiarile tale atunci, candu voiesi sà faci d'in o personalitate modesta, ca a mea, unu „facsimile“ destulu de nepotrivotu — cu unu „Don Juan“! — Déca inse — continuá Tertulianu — ti-affii ce-va placere sî incantare in observari ca atari — ego non contradico — adica: — sà audiu si pe „inse“!? — inse — accentuá Patriciu — cu tóte ca esci mare „ipocritu“, sî „simulante modernu“, — baronului X. i-succese totusi — sà te faca chiaru de frica: — sà cuitezi 12, adeca: dóuesprediece trestii spanióle in f. . . . ha! ha! ha! — ride Patriciu — sî in fine totusi negi sî nu voesci sà recunosci.?! — E bine; — sî intru aceste scóse Patriciu d'in posunariulu surtucului seu unu papiru induplicatu, pre care predandu-lu lui Tertulianu, i díse; poftimu! — citeste.

Tertulianu prinse papirulu in mana cu cea mai mare indolentia, d'in care incepù sà citésca cam urmátoriele:

Reversu!

Subscrisulu adeverescu, precum-cà domnulu juristu Tertulianu de K. . . . a cuitatu formalmente pr'in Cuitantia cele dóuesprediece trestii spanióle, ce adeca au capetatu in f. . . . dela subscrisulu la 12 Ianuaru, 1873., nóptea cam la 1/2 pe 11 óre in palatulu dómnei Aureli'a de P. precum adeverescu sî aceea, cà Cuitanti'a cestionata se afla in posesiunea subscrisului.

La rogarea „pacientului“ i-se dede acestu reversu, Sign. V. la 12 Ianuaru, 1873.

Ed. . . . de P. m. p.

Fulgerulu, déca chiaru tresnia lunga Tertulianu, nu ar fi produsu dóra in densulu unu cutremuru atátu de teribilu, ca cetirea acestui reversu. — Oh! miserabile — strigá Tertulianu, ca scosu d'in fire — catra Patriciu — asîè — déra tu ai cuitatu dóuesprediece trestii spanióle in numele meu?! — — E bine; — spune-mi deci celu puefnu, cà cum? — sî intre ce feliu de impregiurari te impartasisi — de acelu daru dumnediescu? — — deta-iéza-mi apriatu.

Fórte simplu — se scusá Patriciu — tu scii, cà la 12 Ianuaru, demanétia — ai priimitu unu biletu invitatoriu dela o dama cu subscrierea: Aureli'a de P. sî care biletu cuprindea afurisitul „rendez-vous“ — — — — —

— Sciu — dise Tertulianu; — sî a-poi? —

Cuitantia.

Supr'a d'ouesprediece trestii spanioli, ce mi se dede, la ordonulu domnului baronu X., in f la 12 Ianuariu, nóptea spre 1/2 pe 11 óre in palatulu domnei Aureli'a de P. pentru acele insulte, ce am comis cu ocaziunea unui balu in carnevalulu de estu-tempu facia de persón'a dómnei Aureli'a de P. Dreptu-ce pr'in acést'a se adeveresce.

Sign. in V. (in palatulu susu-scrisu) la 12 Ianuariu, 1873.

Coram nos:

Popilla, m. p.

Ignare, m. p.

Gherlica, m. p.

Dumianu, m. p.

Patriciu Necromantu, m. p.

argatii.

Ha! ha! ha! ridea Patriciu cu placere — asîe d'era sí tu te impartasîsi de acelu daru domnedicescu, de care eu me impartasîi? —

— Sí, — díse Tertulianu — spune-mi inse, cà d'in ce motivu ai voitu sà-ti reverseze baronulu Cuitanti'a, ce i-ai datu? — — —

— Pentru aceea — se scusà Patriciu — ca sà me potu resbunà contra ta atunci, candu tu adica nu ai fi cuitatu a-semenea cu mine d'ouesprediece trestii spaniòle in f

* * *

Eram pe-a-ici, sà omitu unu ce fòrte esentialu in acésta umoresca, sí a-nume aceea; cà cum dede Tertulianu in urm'a lui Patriciu. Astu-feliu: cà dupa-ce sormanulu Patriciu sí-luà catrafusele dela dómni'a Aureli'a de P, improvisatu — sormanulu de elu — cu d'ouesprediece trestii spaniòle — —, cure in „galopu“ càtra locuinti'a s'a; — in cale se intàlni — spre marea sa indestulire — eu fratele Tertulianu, — care a-semenea grabia catra palatulu dómnei Aureli'a de P spre a-si cercà noroculu Sacre Dieu! — amice Patricie! — lu-agrai Tertulianu — neci cà me vedi!? — — — de unde vini? —

— De unde!? — replicà Patriciu — dela Aureli'a de P

— Oh! oh! — observà Tertulianu — asîe d'era ti-a succesu? — — —

— Da, — response Patriciu — inse numai la mari rogaminte sí insistari

— Dens'a te ascépta pre tine

— Intru adeveru?! — lu-intrebà Tertulianu. —

— Da, — response Patriciu cu sinceritate, — ma fòrte m'a rogatu, sà-ti comunicu acést'a dorintia a ei, — precum sí a te rogà: — sà mergi sà o cercetezi numai decàtu.

— E bine. — observà Tertulianu — voiu merge de locu; — deci la revidere! — adîo! — — —

Patriciu predede aceste neadeveruri, ce altu-min-trelea se numescu mintiuni — cu atàt'a sinceritate, — încàtu Tertulianu debuî — nolle-velle sà-i créda;

— Preste d'oue minute vedemu d'era pe Patriciu luandu-si catrafusele directu càtra locuinti'a sa, era pe Tertulianu — catra Aureli'a de P care in urma patii chiaru asîe, precum a patitu amiculu seu Patriciu, — au altii: precum Stanu si Branu

Uniculu favoru erà pentru sormanulu Tertulianu impregiurarea: — cà baronulu X. i-concese a poté subserie Cuitanti'a in numele amiculu seu Patriciu Necromantu. — — —

A patr'a di dupa acestu evenimentu, facura ambii amici votulu: „de a nu se mai aruncà sontanu in labirintele precipitante a „rendez-vous“-ului, — ci voru trai de a-ci inainte pre càtu se poté mai solidu sí onestu.

Fericiti sunt, cei ce-si potu tiendè votulu!

Dobasiulu satului.

„*Ecoutu romaniloru.*“ A-fore de multele erori technice, mai e lip. situ si de vre o ideia fundamentale. A-nevoia se va poté-corege pentru a fi admisu. De vomu avé pucinu tempu liberu, vomu probà.

„*Fetiti'a la usi'a ratului*“ mai facendu-i ce-va toaleta, vomu presentà-o in facia publiculu.

„*Spod'a figanului.*“ A aparutu dejà in „*Gur'a Satului*“ si inca multu mai pe largu, vedi Nrulu 18, d'in 1871.

„*Hor'a moderna a lui Tus'a-voda.*“ De totu potrivita staveloru actuali. In nrulu actualu fiindu dejà o poesia de o asemene materia, nu s'a potutu; d'era in nrulu procsimu.

„*Tand'a si Mand'a*“ in numerulu viitoru. Credemu cà te-si mutatu in mai buna parochia, de órece binevoiesci a promite pretiuitulu concursu mai cu grossulu. Implinindu-lu, ne vei deobligà multu.

Dlui *Vasiliu Z.* in C. Dreptu rebonificare pentru nrii d'in triloniulu trecutu, ti-am asemnatu d'in triloniulu actualu. Salutare!

Dlui X. Y. in Z. Poesi'a tramisa, amu datu-o in nrulu de facie. Ea, ca de regula operatele DTale, ne-a satisfacutu pe deplinu. Ti gratulam la reinsanetosiare. Credemu, cà sí noi vomu profità de ea!

Dlui I. *Nechitan* in U. Te-amu inregistratu si ti-amu speduitu nrii aparuti dela inceputulu anului. Asceptàma inse vorb'a vorba sà fia!

Amiculu Dr. I. N. in Z. — Multumit'a mea pentru bunele dorintie! Voiu mai duce-o.

Dlui A. I. in *Costeiu*: de óre-ce pretiulu fòiei dela anulu nou l'am scarisiatu la fi. 6. — d'in sum'a tramisa 1 fi. ti se scrie pentru semestralu alu 2-le, inregistrandu-te, conformu recercarei, pe anulu intregu. Nrii aparuti sunt tramisî.

Dlui I. B. in B. — Un'a publicata. Nrulu respectivu s'a tramisu la adresa indicata. „*Publicati'a de concursu*“ inse nu o potu dá, pone nu te, si me, vei convinge d'in actele si socotile Consistoriulu Oradanu, cà a-colo intru adèveru s'ar fi factu *Geschäfturile* satirate de DTa. Pone atunci nu este iertatu neci a suspiciónà macar. Eu cunoscu bine persónele pre cari le-ai luatu la belcà; d'era le cunoscu ca pre ómeni de consciencia in manipularea baniloru publici. Sí mi place a crede, cà déca s'a sí redus salariulu preliminaru dela postulu d' in cestiune, aceea s'a facutu d'iu priviitia economica numai, buna óra cum s'a tacutu si se mai face sí la consist. nostra de a-ici'a, — d'era de feliu nu, ca pe sum'a retienuta si economisita sà se imparta ómenii d'in capulu trebiloru, precum DTa o credi.

Dlui T. I. F. in *Satu-mare*. — Nrii postiti ti i-am tramisu, inse nu in pacheta cu „*posta-cipiune,*“ ci dupa datina, cà-ci modulu doritu ar fi fostu pré costisitoriu pentru DTa. Pretiulu vei binevoi a-lu inaintà in asemnata postale.

Dlui I. G. in O. n. — Am datu-o cu placere. Nrii in cari a aparutu ti i-am speduita. Postimtu a continuà. cà DTa scrii destulu de bine.

Dloru *prenumeranti*, cari au tramisu ce-va preste pretiulu celu scarisiatu dela anulu nou incóce, li vomu transpune prisosulu pe trilonulu, respective semestralu, viitoriu.